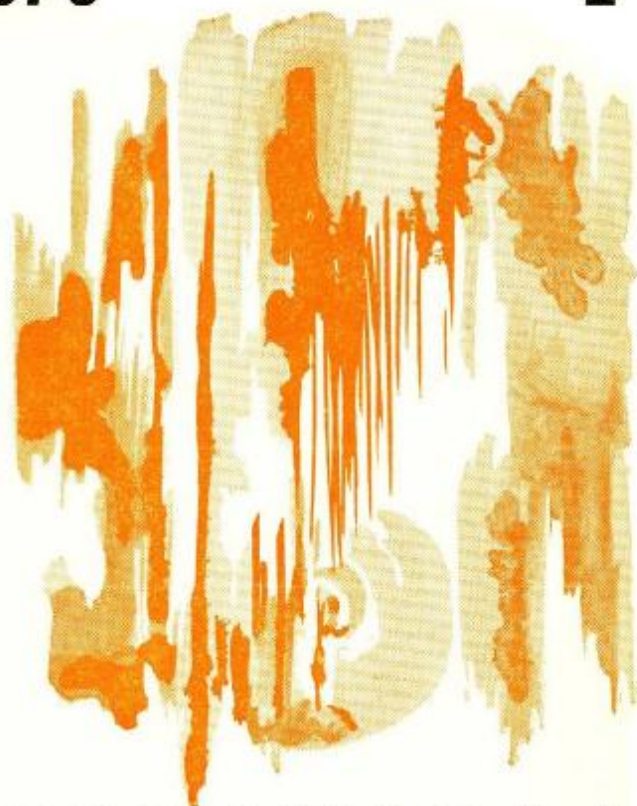

1975

2

SPRAVODAJ

SLOVENSKEJ SPELEOLOGICKEJ SPOLOČNOSTI

SPRAVODAJ

Slovenskej speleologickej spoločnosti
Liptovský Mikuláš

Číslo 2
1975

Vydalo Múzeum slovenského krasu
Liptovský Mikuláš

Predkladáme Vám už druhé tohoročné číslo nášho Spravodaja SSS v jednotnej a vkusnej grafickej úprave.

Aj v tomto čísle uverejňujeme pokračovanie seriálu od Petra Hipmana o technických pomôckach na prekonávanie vertikálnych úsekov v jaskyniach. V tomto príspevku uvádza popis krížovej vesty. Veríme, že aj táto kapitola sa stane pomocníkom pri zvyšovaní technickej úrovne a bezpečnosti pri prieskumných prácach.

Ako prví reagovali na vyhlásenie Medzinárodného roku ochrany jaskýň jaskyniari z Prahy. Spolu s jaskyniarmi z Brna uskutočnili vyčistenie priepasti Brázda na Silickej planine v Slovenskom kra-se v máji t. r. ich priebeh opisuje priamy účastník akcie Martin Sluka.

V ďalšom príspevku popisujeme obsah a poslanie vydarenej speleologickej výstavy, ktorú realizovala vo Zvolene tamojšia oblastná skupina SSS.

Uvádzame niektoré zmeny adries vedúcich oblastných skupín a vytvorenie nových oblastných skupín, podmienky veľkej medzinárodnej foto - súťaže, ktorú vypísali v Rakúsku.

V nekrológu si spomíname záslužnú prácu nášho člena Petra Ošusta z Košíc, ktorý tragicky zahynul na speleo-potápačskej expedícii India '75 v apríli t. r.

Na záver ako obvykle, uvádzame aktuality zo speleológie a prírastky speleologickej knižnice MSK v Liptovskom Mikuláši.

Redakcia

Činnosť Slovenskej speleologickej spoločnosti za rok 1974

V uplynulom roku vstúpila Slovenská speleologická spoločnosť do piateho roku svojej obnovenej existencie. Aj tento rok sa niesol v znamení usilovnej práce jaskyniarov - amatérov. Navyše sa niesol aj v znamení 30. výročia SNP, ku ktorého dôstojnej oslave prispeli v nemalej miere aj naši jaskyniari.

V činnosti oblastných skupín sa odrazilo aj úsilie pri zbere zbierkového materiálu z Povstania, ktoré vyvrcholilo otvorením výstavy "Slovenské jaskyne v SNP", inštalovanej v Múzeu slovenského krasu v Liptovskom Mikuláši v auguste.

Po dvojročnej prestávke zišli sa jaskyniari opäť na svojom Jaskyniarskom týždni, ktorý sa konal v Slatinke nad Bebravou v dňoch 6. - 12.7. 1974. Výsledky a vyhodnotenie tohto podujatia sme uverejnili v Spravodaji SSS č. 3/74, preto sa k nim už nebudeme vracieť.

Rok 1974 bol bohatý na riešenie otázok praktického speleologického prieskumu, ktorému venovali oblastné skupiny nemálo úsilia. Snaha zovšeobecniť nadobudnuté poznatky čo najširšej verejnosti prejavila sa vo zvýšenej prednáškovej a publikačnej činnosti členstva.

Uplynulý rok 1974 bol bohatý aj na rozvoj a vývoj technickej vybavenosti oblastných skupín, čo malo priaznivý vplyv na exkurznú činnosť. Mnohé skupiny úspešne reprezentovali SSS na rôznych podujatiach aj v zahraničí.

V súlade s plánovanými úlohami riadilo predsedníctvo SSS po "celý rok činnosť jednotlivých oblastných skupín a samotnej Spoločnosti. Organizovalo celkom 5 zasadnutí a 2 rozšírené zasadnutia za účasti vedúcich oblastných skupín. Na svojich zasadnutiach riešilo P SSS otázky organizácie a riadenia života Spoločnosti.

Hlavná činnosť Spoločnosti sa však odohrala v jednotlivých oblastných skupinách, ktoré v uplynulom roku dosiahli tieto výsledky:

Oblastná skupina č. 1 Košice - Jasov

Skupina aj v roku 1974 pokračovala v prieskume krasových lokalít v okolí Jasova. Na pracovisku Teplica II. pokračovala v rozširovaní vertikálnej pukliny za použitia elektrického vŕtania a trha-

vín, kde dosiahla zatiaľ najväčšiu hĺbku lokality -24 m. Na pracovisku Kamenná pivnica v Jasove pokračovala v prieskume a začala prekopávať riečisko proti toku vody v Jasovskej jaskyni. Okrem týchto akcií vykonala prieskum krasových javov na SZ od Košíc a pre poslucháčov VŠ v Košiciach organizovala 5 prednášok odborného charakteru.

Oblasťná skupina č. 2 Spišská Nová Ves

Skupina pracovala na prieskume a evidencii krasových javov na území Slovenského raja a podieľala sa na propagačnej a publikačnej činnosti SSS.

Najvýznamnejšou politicko-spoločenskou udalosťou bola akcia. Jaskyne Slovenského raja v SNP", v rámci ktorej zozbierala skupina dokumentačný materiál o využívaní jaskýň počas SNP a na túto tému usporiadala besedu s priamymi účastníkmi povstania. Na závode ČSUP usporiadala výstavu s názvom Jaskyne Slovenského raja a SNP". Túto výstavu inštalovala taktiež na Jaskyniarskom týždni SSS v Slatinke n/Bebravou a vo Vlastivednom múzeu v Spišskej Novej Vsi.

V praktickom prieskume sa skupina úplne zamerala na prieskum a dokumentáciu Stratenskej jaskyne a jej blízkeho okolia, v rámci ktorého preskúmala a zdokumentovala okolo 2,5 km chodieb, na exponovaných miestach zabudovala železné rebríky a v rámci ochrany jaskyne vo Vstupnej chodbe zabudovala železné dvere. Najväčšou akciou zameranou na prácu v Stratenskej jaskyni bol skupinový jaskyniarsky týždeň v auguste, v rámci ktorého skupina pri prieskume okrajových častí Rozprávkového domu objavila dóm dĺžky 200 m s bohatou snehobiellou sintrovou výzdobou, ktorý na počesť 30. výročia SNP pomenovala „Dómom SNP".

Okrem akcií v Stratenskej jaskyni robila skupina rekognoskačné prieskumy v okolí Dobšinskej Ľadovej jaskyne, poriadala akcie v Medvedej jaskyni a predbežne preskúmala niekoľko menších jaskýň. Zorganizovala tematický zájazd za krásami slovenských jaskýň a v rámci teoretického výcviku usporiadala 4 prednášky.

Oblasťná skupina č. 3 Rožňava

Členovia skupiny pracovali v troch sekciách. Sekcia A pracovala na pracovisku, Hučiacia vyvieracia pri Kunovej Teplici a v období jesenných povodní vykonávala pozorovania vodozbernej oblasti uvedeného pracoviska.

Členovia sekcie B sa zúčastnili na dvoch akciách v zahraničí. Od 9. do 20. 6. 1974 na pozvanie Bulharskej speleologickej federácie päťčlenná skupina reprezentovala SSS na medzinárodnom stretnutí jaskyniarov v Bulharsku. V júli sa zúčastnila päťčlenná skupina pri prieskume priepastí Tektonik, Baglyak szakadéka a Almási na Dolnom Vrchu v maďarskej časti, na pozvanie tamjších jaskyniarov.

Okrem týchto zahraničných akcií pracovala sekcia na odkrývaní a dokumentácii ponorov a priepastí na Plešivskej a Silickej planine v Slovenskom krase. V marci a máji uskutočnila horolezecký tréning a speleoalpinistický výcvik pri Silickej ľadnici a v Zádielskej doline.

Členovia sekcie C vyvíjali pomerne malú aktivitu pri terénnych prácach. V priebehu roku organizačne zabezpečovali činnosť oblastnej skupiny, uskutočňovali poradenskú službu a vypracovávali rôzne odborné posudky.

Oblastná skupina č.4 Spišská Belá

V priebehu roku skupina zamerala všetku svoju činnosť na pokračovanie v prieskume novoobjavenej jaskyne Javorinka v Javorovej doline. Z terajších výsledkov, ktoré skupina dosiahla, je možné konštatovať, že jaskyňa Javorinka pozostáva z rozsiahleho systému s vyvinutými štyrmi jaskynnými úrovňami. Dĺžka hlavného ťahu od vstupnej priepasti dosahuje približne 1500 m, až do zrútených priestorov pri kvapľovom vodopáde.

Oblastná skupina č. 5 Gemer - Licince

Táto skupina ani teraz nepredložila správu o svojej činnosti za uplynulý rok.

Oblastná skupina č. 6 Tisovec

Hlavným cieľom skupiny bola oblasť povodia Teplice - úsek Suché doly, Michňová - vyvieračka v Teplici. Za uplynulé obdobie skupina vykonala celkom 30 akcií. V spolupráci s potápačskou skupinou SSS Aquaspael z Košíc, podnikla 4 akcie do vyvieračky Teplica.

K výročiu SNP inštalovala svetelný panel s fotografiami a vysvetlivkami v hale Podpolianskych strojární v Tisovci. Vyhotovila aj pamätný album pre MsNV v Tisovci a poskytla všetok zozbieraný

dokumentačný materiál MSK pre účely výstavy Slovenské jaskyne v SNP.

Oblasťná skupina č. 7 Brezno

Časť skupiny sa od začiatku roku zaoberala dokumentáciou a hľadaním trojrozmerných predmetov v jaskyniach, ktoré slúžili ako úkryty pre partizánov počas SNP. Skupina takto spracovala lokalitu v Osrblianskom kráse a Bystriansku jaskyňu. V čase katastrofálnej povodne sa skupina venovala pozorovaniu a meraniu výdatnosti vyvieraciek v oblasti obce Valoská, kde sa v dôsledku enormných zrážok objavili nové krasové fenomény. Ďalej sa členovia skupiny zaoberali evidenciou krasových javov v rajóne skupiny v okolí Hornej a Dolnej Lehoty a tiež sondovacími prácami v jaskyniach pod Kalváriou v Jasení.

Oblasťná skupina č. 8 Východná

Skupina v priebehu roka pokračovala v odstraňovaní zápchy vo Visutej jaskyni. V povodí horného toku Bieleho Váhu ukončili prieskumné práce a dokumentáciu doteraz známych krasových javov. V rámci úlohy Jaskyne v SNP získali niekoľko informácií o využívaní jaskyne na Belanskom príslušníkmi partizánskeho oddielu Vysoké Tatry.

Oblasťná skupina č. 9 Liptovský Mikuláš

Skupina pracovala v oblasti Demänovskej a Jánskej doliny, Západných Tatier a Lervených vrchov.

V Jánskej doline pracovali dve čiastkové skupiny. Prvá pokračovala v sondovacích prácach v Novej Stanišovskej jaskyni, kde objavila niekoľko menších chodieb, ale doteraz sa jej nepodarilo preniknúť do predpokladaného jaskynného systému. Okrem týchto prác skupina robila prieskum aj v oblasti občasnej vyvieracky pri vyústení dolinky Stanišová.

Hlavnými pracoviskami druhej skupiny boli: sonda Tierťaž a jaskyňa Zlomiská.

V Demänovskej doline sa členovia venovali ochranárskej službe a sprevádzaniu hostí po jaskyniach. Vo výskume sa skupina zamerala na jaskyňu, Ostredok.

Oblasťná skupina č. 10 Liptovský Trnovec

Táto skupina správu o svojej činnosti nepredložila.

Oblasťná skupina č. 11 Dolný Kubín

Skupina začala svoju činnosť vo februári zabezpečovacími prácami v Brestovskej jaskyni pre účely potápačského prieskumu, ktorý sa konal v jaskyni začiatkom marca.

V priebehu roka skupina uskutočnila vyčisťovacie a sondovacie práce v závrtne na Lazoch a vykonala prieskum a dokumentáciu jaskýň v Kral'ovianskej kope. V júli sondovala v závrtne nad ponorom v doline Volariská pri Brestovej. Tu pri ponore objavila otvor, ktorým prenikla do novej jaskyne dlhej 55 m s peknou sintrovou výzdobou. Jaskyňa súvisí s ponorom a predpokladá sa jej spojenie s Brestovskou jaskyňou. V ďalšej činnosti pokračovala v prieskume a dokumentácii nad ponorom, uskutočnila jej dokumentáciu. Vykonala tiež revíziu dokumentáciu a prieskum jaskýň v Majdeliešti.

Oblasťná skupina č. 12 Ružomberok

V súlade s plánom práce skupina usporiadala priebežne počas celého roka krátke výpravy do Liskovskej jaskyne s cieľom jej ďalšieho prieskumu, archeologického a zoologického výskumu a zamerania.

V oblasti Biela skala zdokumentovala všetky voľne prístupné jaskyne v počte 40, ktoré sú nateraz v štádiu spracovania. V spolupráci s oblasťnou skupinou č. 14 Zvolen usporiadala dve prieskumné akcie do Červených vrchov.

Okrem prieskumnej činnosti skupina sa zameriavala aj na exkurzie, z ktorých najvýznamnejšie sú: účasť Z. Hochmutha na zimnej výprave do Záskočia a dvojtýždenná expedícia skupiny v letných mesiacoch do Bulharska a Rumunska.

Oblasťná skupina č. 13 Slovenská Ľupča

Táto skupina správu o činnosti za rok 1974 dosiaľ nepredložila.

Oblasťná skupina č. 14, Zvolen

Medzi najzávažnejšie akcie skupiny patrí malá trojdenná a veľká desaťdňová výprava do jaskyne Záskočie. Obe akcie boli za

merané na prekonanie V. a VI. sífónu na dne jaskyne. Vďaka nepretržitej práci celej skupiny podarilo sa znížiť hladinu vody a dvaja členovia za ťažkých podmienok prenikli za sífón a objavili ďalší dóm.

Aj v letných a jesenných mesiacoch sa skupina venovala intenzívnemu prieskumu v jaskyni Záskočie. Počas 15 akcií v jaskyni osadili oceľový uzáver vo vchode jaskyne, umele rozšírili úzke miesta, osadili drevené rebríky, zamerali ďalšie chodby, čím vzrástla celková dĺžka jaskyne na 2810 m. Objavili ďalšie dómy a priepasti v bočnej chodbe pred V. sífónom. Pri povrchovom prieskume objavili v Jánskej doline Bielu jaskyňu a Jaskyňu B 6.

Spolu so skupinou Ružomberok zaoberali sa prieskumom priepas tí v Červených vrchoch.

V priebehu 17-dennej expedície do krasových oblastí severného Talianska členovia skupiny navštívili jaskyne Postojna a Skocijanska (Juhoslávia), Grotta Gigante, Grotta Nuova di Villanova, Grotta di Bossea (Taliansko), Eisriesenwelt (Rakúsko), zostúpili do priepasti Grotta di Trebiciano, hlbokej -329 m a v rozsiahlom horskom systéme Piaggia Bella dosiahli hĺbku -615 m.

V spolupráci so skupinami Ružomberok a Rimavská Sobota uskutočnila zostup do jaskyne nad Kotlinami do najhlbšieho poľského systému Snežnej jaskyne. Dosiahnutím hĺbky -772 m vytvorili nový československý hĺbkový rekord.

Výsledky svojej činnosti skupina publikovala v dennej tlači. Odborné príspevky odovzdali členovia skupiny do Spravodaja SSS a Československého krasu. Pre popularizáciu speleológie usporiadali dve prednášky.

Oblasťná skupina č. 15 Harmanec

Prvoradou úlohou skupiny bolo zhromaždenie údajov a trojrozmerných materiálov z jaskýň, ktoré boli počas svetovej vojny a SNP využívané obyvateľstvom a povstaleckou armádou. Skupina takto zhromaždila materiál rôznej dokumentačnej hodnoty, ktorý bol v hlavnej miere použitý pre výstavu Slovenské jaskyne v SNP v Múzeu slovenského krasu. Tento materiál skupina navyše použila pre výstavu "Slovenské jaskyne v SNP a v súčasnosti", ktorú otvorili v júni v ZK ROH Harmaneckých papierní a ktorá našla kladnú odozvu v širokej verejnosti.

Skupina ďalej pracovala pri prieskume Starohorského krasu, prieskume a dokumentovaní jaskynnej sústavy v Košťal'ke a veľa úsilia venovali pri prieskume ponornej jaskyne na Môcach. V Har-

maneckej jaskyni skupina uskutočnila dve dvojdňové sústredenia, v rámci ktorých sa zamerala na prieskum neprístupných a málo známych častí jaskyne. V spolupráci s oblastnou skupinou č. 22 Čachtice zorganizovali členovia skupiny. zostup do priepasti Snežná v Poľských Tatrách a zostup do priepasti Brázda na Silickej planine v Slovenskom krase.

Oblastná skupina č. 16 Terchová

Činnosť skupiny bola zameraná v prevažnej miere na prieskum jaskyne Vyvieráčka vo Vrátnej doline. V samotnej jaskyni po prekopaní sondy dostala sa do nepreleziteľnej pukliny, kde sa bude v budúcnosti pokračovať v ďalšom prieskume. Ďalej pracovali aj na lokalite Belská vyvieráčka u Frankov, kde priamo nad vyvieráčkou vykopali sondu. V Belskej a Kurskej doline vykonali povrchový prieskum pri ktorom objavili niekoľko malých jaskýň.

Oblastná skupina č. 17 Dubnica nad Váhom

Skupina pracovala v oblasti Mojtína, kde v Májovej priepasti preskúmala nové, dosiaľ neznáme priestory. V jaskyni na Ruban sa pokúšali o ďalší postup cez koncový sifón a rozširovať úzke priestory. V oblasti Strážova sa zamerala na prieskum a dokumentáciu puklín na Prednej. V Partizánskej jaskyni vykonala čiastočný prieskum a fotodokumentáciu vchodu. Navštívila jaskyňu v Uhľiskách a Jánošíkovu jaskyňu.

Skupina orientovala svoju činnosť aj na prieskum jaskyne Veterná diera I. a II., Dupna pri Predhorí, Imrichovo jaskyňa a Skalná jaskyňa.

Oblastná skupina č. 18 Trenčianske Teplice

Činnosť tejto skupiny bola zameraná v hlavnej miere na organizovanie a prípravu Jaskyniarskeho týždňa '74, ktorý sa uskutočnil v Slatinke nad Bebravou. Okrem tejto činnosti pracovala skupina na prieskume závrtnu Janovčie. Ďalšími pracoviskami boli lokality: jaskyňa v Žľabe a Kováčova skala.

Oblastná skupina č. 19 Dolné Orešany

Skupina sa zamerala na prieskum a dokumentáciu jaskyne Sovia v doline Javorník, po vyčistení od nánosov jaskyňu zamerala

do vzdialenosti 26 m. Uzavrela jej vchod železnými dverami a upravila vstup do jaskyne.

Členovia skupiny boli v priebehu roka niekoľkokrát školení o práci, ktorú vykonávajú. Vyhotovali propagačnú tabuľu, pomocou ktorej informujú o svojej práci občanov Dolných Orešian a širokú verejnosť.

Podskupina Chtelnica sa zamerala na čistenie priepasti Klenová, kde prenikla do hĺbky -30 m, steny priepasti vydrevila, samotný otvor omurovala a namontovala železné dvere. Ďalej uskutočnila prieskum na lokalitách: jaskyňa Slopy, Markov kút, Zbojnícka diera, Híboký dol a Lalkova skala.

Oblasťná skupina č. 20 Bratislava

Skupina pracovala v uplynulom roku na dokončení súpisu krasových javov v Borinskom kráse so zreteľom na jaskyne obývané počas II. svetovej vojny a SNP. V Riečnej jaskyni pomocou trhacích prác prerazili chodbu ponad sífón a uvoľnili tak cestu k podzemným jazerám. Tu za pomoci potápačov objavili ďalšie pokračovanie pomerne priestraných chodieb, ktoré sú však často zaplavované vodou. V jaskyni Sedmička pracovala na vyhotovení grafickej doku mentácie.

Oblasťná skupina č. 21 Uhrovec

V spolupráci so skupinou č. 18 Trenčianske Teplice podieľala sa na organizovaní Jaskyniarskeho týždňa, v rámci ktorého v plnom rozsahu zabezpečila prvú časť programu, Oboznámila účastníkov jaskyniarskeho týždňa s krasovým územím skupiny, zabezpečila kladenie vencov na pamätných miestach SNP a oboznámila ich s kultúrnymi a revolučnými tradíciami obce Uhrovca.

V praktickom prieskume zamerala sa na prieskum južných svahov Čierneho vrchu, kde sa nepravidelne objavuje voda, najmä v Lámandin dole pri Omastinej, ďalej na prieskum Studničnej doliny, prieskum novoobjavenej jaskyne v Čerešňovej doline a prieskum vyvíeračky vo Válovcoch pod Jankovým vŕškom. Zamerali a zdokumentovali jaskyňu Hradná, jaskyňu VI či dol, jaskyňu na Melkovej a Zbojnícku jaskyňu na Machnáči.

Oblasťná skupina č. 22 Čachtice

Táto skupina správu o činnosti zatiaľ nepredložila. Vo svojom vývoji: v roku 1974 prechádzala určitými zmenami. Podľa hlásení

možno konštatovať, že skupina venovala hodne úsilia prieskumu Čachtického krasu a v spolupráci so skupinou č. 15 Harmanec zorganizovala zostup do priepasti Snežná v Poľských Tatrách.

Oblasťná skupina č. 23 Blatnica

Skupina uskutočnila ďalší terénny prieskum Veľkej Fatry, v rámci ktorého zdokumentovala 17 jaskýň. V spolupráci so svojim ručiteľom zamerala sa skupina aj na zber dokumentačného materiálu z jaskýň, ktoré boli využívané počas SNP, a to hlavne z oblasti Gaderskej doliny. Zozbieraný materiál bol použitý pre výstavu Jaskyne v SNP v Múzeu slovenského krasu. Na počesť 30. výročia SNP odpracovala skupina 35 brigádnických hodín pri úprave parku Národov pri pomníku SNP.

Oblasťná skupina č. 24 Slovinky

Činnosť oblastnej skupiny vychádzala z dobre pripraveného plánu, v rámci ktorého upriamila záujem na štyri lokality. Takto skupina pracovala hlavne na otváraní závrtu Z-12-d/8.

Pre nevyhovujúce podmienky nemohli vykonať plánovaný farbiaci pokus v Jánskom vývere, podobne sa nepodarilo realizovať zníženie hladiny vody v úvodnom sífóne vyvieračky v Poráčskych Mlynkách. Skupina ďalej pokračovala v dokumentácii a prieskume krasových javov vo svojom pracovnom území a tieto evidovala v topografickom podklade. Z vlastných príjmov činnosti skupiny postavili prenosnú drevenú chatku, ktorá poslúžila pri prácach na Galmuse, ďalej zabezpečili ojazdený traktor, ktorý využívajú pri terénnych akciách.

Na závode ZB Slovinky inštalovali výstavku zo svojej činnosti a podnikli prvé kroky pre založenie speleologického záujmového krúžku v gymnáziu v Krompachoch.

Oblasťná skupina č. 25 Prievidza

Táto skupina správu o svojej činnosti za uplynulý rok 1974 zatiaľ nepredložila.

Oblasťná skupina č. 26 Hlohovec

Skupina preskúmala jaskyňu Čertova pec a jaskyňu Jašterica. Pri prieskumných prácach skupina odpracovala celkom 1090 hodín.

Oblasťná skupina č. 27 Jedľové Kostol'any

Skupina venovala veľa úsilia otázkam praktického speleologického prieskumu vo svojom krasovom území. Na lokalite Horné Lúčne uskutočnili prieskumné práce, pri ktorých odobrali vzorky a odoslali ich do MSK. Na lokalite Píla pracovali v severnej časti Sokoka na rozširovaní chodieb a na odstraňovaní balvanov. Pre.. konali mierne zasintrený sifón, LO ktorým sa dajú predpokladať ďalšie podzemné priestory. Postúpili do dĺžky 40 m. Skupina ďalej pracovala na lokalite Dobrotín a odkrývajú ponorov Suchého potoka. Na počesť 30. výročia SNP odpracovali 88 brigádnických hodín.

Speleo-potápačská skupina Aquaspael

Skupina vykonala celkom 10 prieskumných akcií. Výskum bol však značne obmedzený daždivým počasím. Napriek tomu podarilo sa jej objaviť začiatok veľkého jaskynného systému v Tisoveckom krase.

Činnosť skupiny bola zameraná hlavne na pomoc oblastným skupinám pri ich prieskumnej činnosti. Pracovali tak na vyvíračke. Teplica v Tisoveckom krase, vyvíračke pri Medených Hámroch v Borinskom krase, vo Vrátnej doline v jaskyni nad Vodopádom, Jazernej jaskyni v Tisoveckom krase. Za spoluúčasti potápačov zo Švajčiarska skupina preskúmala sifón Brestovskej jaskyne a uskutočnila prieskum do sifónov v Krásnohorskej jaskyni v Slovenskom krase. V auguste sa zúčastnili potápačskej akcie na polostrove Pelješac v Juhoslávii. Hľadali a našli tu telesné pozostatky člena brnianskej potápačskej skupiny, ktorý tam zahynul pri prieskumnej akcii.

- - -

V roku 1974 popri praktickom speleologickom prieskume venovali členovia nemálo času aj kultúrno-osvetovej práci. Usporiadali množstvo prednášok a besied. účelom ktorých bolo zoznámiť našu verejnosť s cieľmi a poslaním SSS. s prácou oblastných skupín. Tieto prednášky mali za úlohu podchytiť mládež a orientovať ju správnym smerom v poznávaní a ochrane prírody. Odbornými prednáškami sa skvalitnila aj odborná úroveň oblastných skupín. Skupiny venovali zvýšenú pozornosť návštevám iných lokalít doma aj v zahraničí. Prispeli tak k obohateniu svojich po-

znatkov a zároveň k propagácii SSS a slovenského jaskyniarstva. Tak ako v minulosti publikovali členovia Spoločnosti svoje príspevky v Spravodaji SSS, ako aj v zborníku Slovenský kras. Príspevky členov SSS sa taktiež objavovali v dennej tlači a časopisoch.

Členská základňa vzrástla v roku 1974 o ďalších 43 členov, a v súčasnosti spoločnosť registruje 560 členov. Potvrdila sa tak správnosť vytýčenej cesty, založenej na forme dobrovoľnosti, poskytujúcej plné využitie svojich členov pri plnení úloh v rámci speleologického prieskumu.

V závere možno konštatovať, že v uplynulom roku 1974 sa Slovenská speleologická spoločnosť úspešne vypořádala s plánovanými úlohami a podieľala sa na riešení odborných otázok alebo odborných teoretických a spoločenských otázok, súvisiacich s jaskyniarstvom a životom jaskyniarov na Slovensku.

Petr Hipman:

Technické pomôcky na prekonávanie vertikálnych úsekov v jaskyniach

V predchádzajúcich číslach Spravodaja SSS sme uviedli všeobecné pojednanie o technických pomôckach, ďalej sme Vás zoznámili so zlanovacou brzdou a s výstupným strmeňom. Do súboru technických pomôcok používaných k zostupu a výstupu po lane patrí vedľa zlanovacej brzdy a samovýstupného strmeňa ešte krížová vesta, ktorá je predmetom dnešného pokračovania.

3. Krížová vesta

Charakteristika

Krížová vesta (ďalej len vesta) je pomôcka, ktorá umožňuje anatomicky priaznivé zavesenie speleoalpinistu na technické pomôcky alebo priamo na lano a udržuje vhodnú polohu osoby voči nosnému lanu.

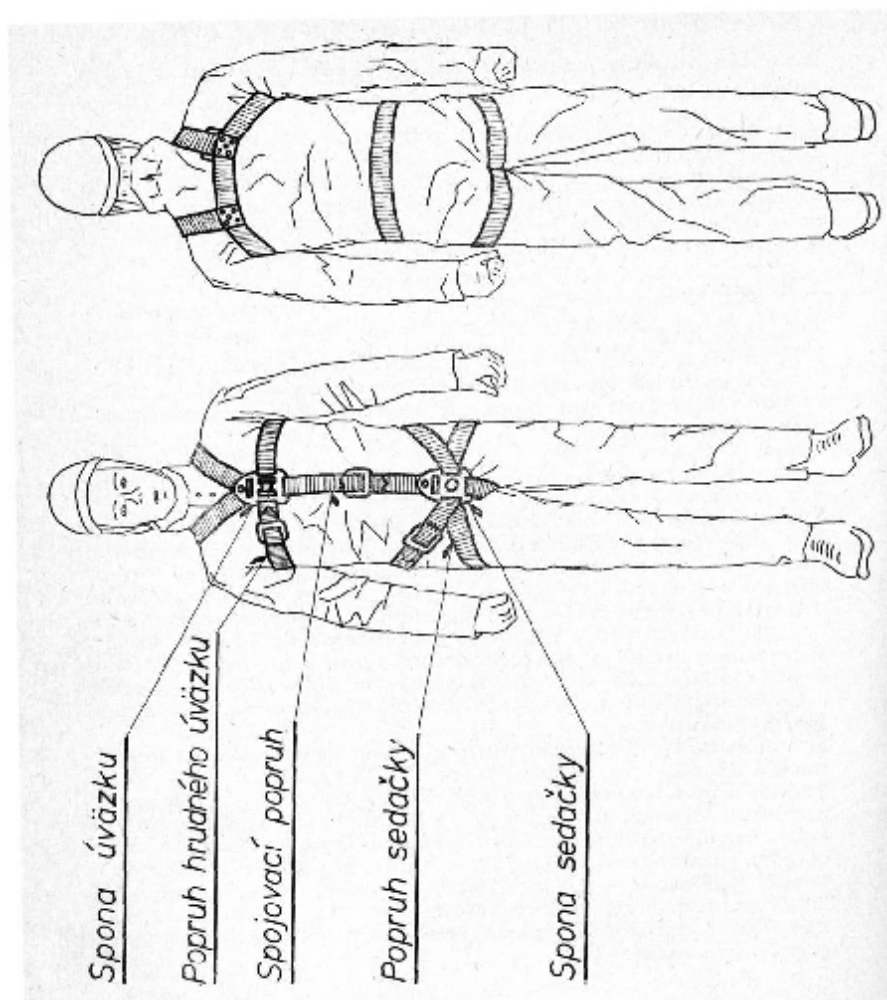
Popis

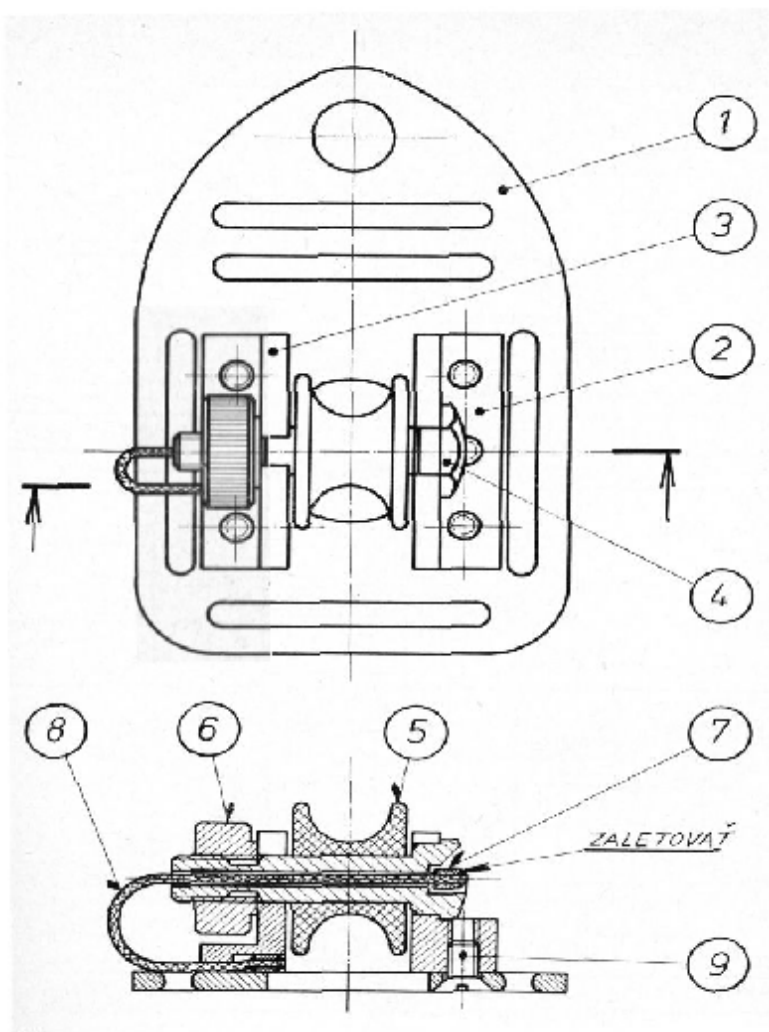
Vestu, znázornenú na obr. 1 tvorí systém popruhov a spôn: pevne obopínajúcich ľudské telo.

Spona úväzku (viď obr. 2a, 2b, 2c) je centrálnym bodom vesty. Plechová spona úväzku má v hornej časti pripojovací otvor pre karabínu a po obvode obdĺžnikové drážky (so zaoblenými hranami) pre navlečenie popruhov. Na plech spony sú priskrutkované dva uholníky, ktoré tvoria držiak pre čap s vodiacou kladkou. Matica zaisťuje čap proti vysunutiu z bajonetového uzáveru (otvory s drážkami) oboch uholníkov. Šesťhrannou hlavou sa čap opiera o prírubu uholníka a je tak zaistený proti pootočeniu. Čapom prechádza poistné lanko (proti strate) ukotvené vo vybraní pod ľavým uholníkom.

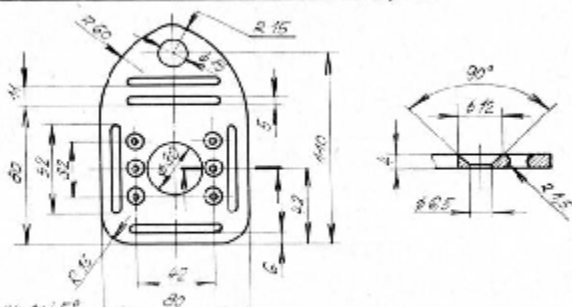
Spona sedačky má rovnaký tvar ako spona úväzku, ale nie je osadená kladkou.

Popruh hrudného úväzku (viď obr. 3a, 3b) obopína hrudník osoby, prechádza sponou úväzku a je prevlečený do pracky na druhom konci popruhu. Pracka spočíva v oku popruhu spojenom nitovým spojom s príložkami (viď rez A - A na obr. 3a). Podobným spôsobom (viď rez C - C) je koilT10 k hlavnému popruhu pripojený kratší popruh, ktorý leží na ľavom pleci osoby, prechádza sponou úväzku a cez druhú plece smeruje do spony prinitovanej na popruh (viď rez B - B).

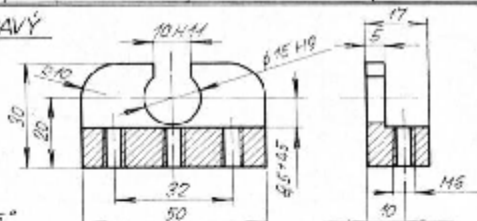
① SPONA ÚVÄZKU
SPONA SEDAČKY (boz otvorov ø65)

ZRAZIŤ HRANY 1:45°

FLECH 4x60x125	ČSN 42 7305-02	42 4204-6	1+1 ks
----------------	----------------	-----------	--------

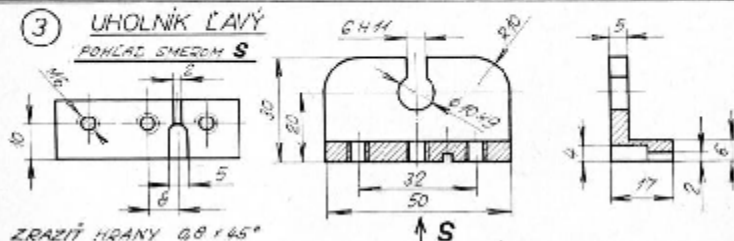
② UHLONÍK PRAVÝ

ZRAZIŤ HRANY 0,8x45°

FLECH 20x32x52	ČSN 42 7305-02	42 4204-6	1 ks
----------------	----------------	-----------	------

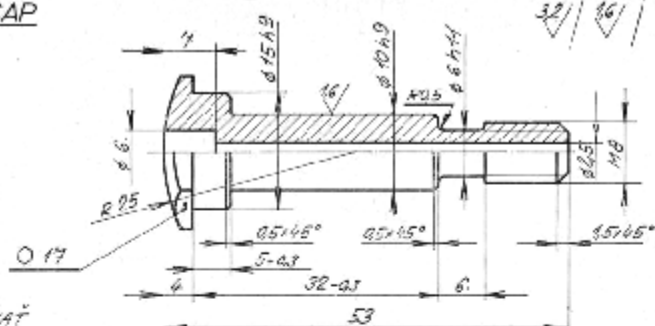
③ UHLONÍK ĽAVÝ
PONĽAD SMEROM S

ZRAZIŤ HRANY 0,8x45°

FLECH 20x32x52	ČSN 42 7305-02	42 4204-6	1 ks
----------------	----------------	-----------	------

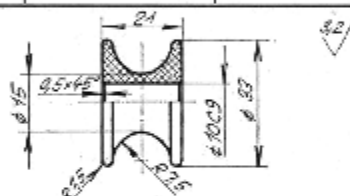
④ ČAP

ZINKOVAT

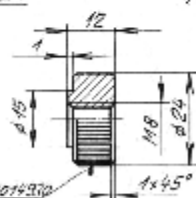
④ 17 - 55	ČSN 42 6530.12	11.500.0	1 ks
-----------	----------------	----------	------

⑤ KŁADKA

$\phi 35 - 23$	ALKALICKÝ POLYAMID		1 ks
----------------	--------------------	--	------

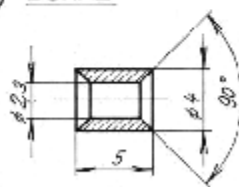
⑥ MATICA

RÝJOLIANNE OB ČOVNĚH30

$\phi 25 - 14$	ČSN 42 7610.22 42.72.01.6	1 ks	$\phi 4 - 5$	ČSN 42 6612.02 42.32.22.20	2 ks
----------------	------------------------------	------	--------------	-------------------------------	------

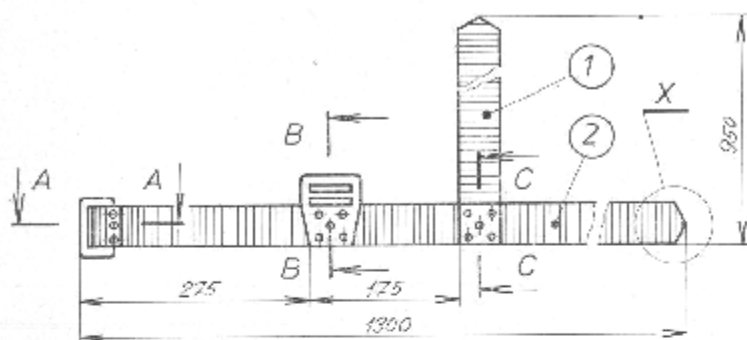
⑦ DORAZ

⑧ LAND 2	L=110	ČSN 02 4.321	1 ks
----------	-------	--------------	------

⑨ SKRUTKA	M 6 x 10	ČSN 02 1151.25	6 ks
-----------	----------	----------------	------

POPRUH HRUDNÉHO ÚVÄZKU

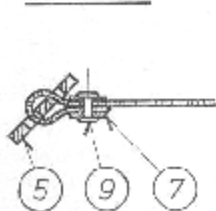
SPOJOVACÍ POPRUH

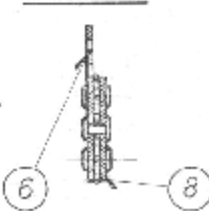
POPRUH SEDAČKY

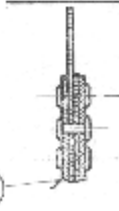
REZ A-A

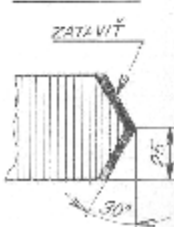
REZ B-B

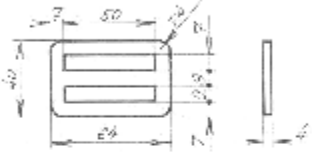
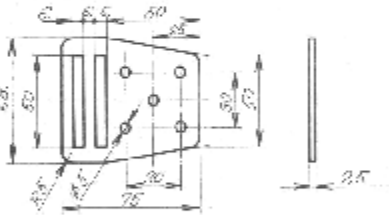
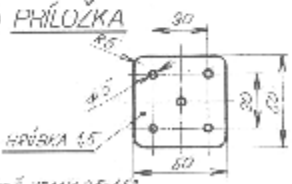
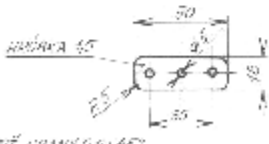

REZ C-C

DETAIL X

①	POLYAMIDOVÝ POPRUH 50×2 L=950	1 ks		
②	POLYAMIDOVÝ POPRUH 50×2 L=1320	1 ks		
③	POLYAMIDOVÝ POPRUH 50×2 L=870	1 ks		
④	POLYAMIDOVÝ POPRUH 50×2 L=2370	1 ks		
⑤	<u>PRACKA</u>			
				
	ZPADIŤ HRANY 45°			
	PLECH 4x 40x 64	ČSN 427305.01	404201.6	3 ks
⑥	<u>SPONA</u>			
				
	ZPADIŤ HRANY 45°			
	PLECH 0,5x 60x 75	ČSN 427305.02	404201.6	1 ks
⑥	<u>PRÍLOŽKA</u>			
				
	ZPADIŤ HRANY 45°			
	PRUH 45x50x50	ČSN 427305.02	404201.6	3 ks
⑦	<u>PRÍLOŽKA</u>			
				
	ZPADIŤ HRANY 45°			
	PLECH 1,5x40x50	ČSN 427305.02	604201.6	6 ks
⑨	NIT 3,5×13	ČSN 022287.07	19 ks	

Spojovací popruh spojuje sponu úväzku na prsiach osoby s nižšie ležiacou sponou sedačky. Popruh má len jednu pracku pripojenú už opísaným spôsobom.

Popruh sedačky prechádza striedavo sponou sedačky, pričom obojína samostatne bedrá a každú nohu zvlášť. Taktiež tento popruh je veľmi jednoduchý a má len jednu pracku.

Funkcia

Vesta spoľahlivo prenáša zaťaženie na časti tela, ktoré sú k tomu najlepšie prispôsobené. Pri zavesení do pripojovacieho otvoru spony úväzku sa skoro celá váha osoby prenáša cez spojovací popruh na sedačku. Hrudný úväzok prenáša len menšiu časť váhy a zaisťuje osobu v zvislej a vzpriamenej polohe. Pomer rozloženia zaťaženia medzi sedačkou a hrudným úväzkom regulujeme nastavením dĺžky spojovacieho popruhu: jeho skracovaním sa celé zaťaženie prenáša na sedačku. Naopak pri výstupe, kedy sa zaťaženie prenáša zo strmeňov priamo na chodidlá, predlžujeme spojovací popruh, aby sme sa voľnejšie pohybovali. Vodiaca kladka na sponu úväzku sa pri výstupe odvíja po nosnom lane a vedie osobu v zvislej polohe. Vesta neobmedzuje pohyblivosť osoby a v kombinovaných jaskyniach môže zostať nasadená i pri postupe horizontálnym úsekom.

Konštrukcia vesty má proti dosiaľ užívaným spôsobom niekoľko výhod:

1. Široké popruhy a anatomicky vhodné rozloženie zaťaženia umožňuje i niekoľkohodinové zavesenie osoby bez nepríjemných následkov. V klasickom horolezeckom lanovom úväzku má také dlhé zavesenie ťažké až smrteľné následky (viď Krásy Slovenska 3/75).

2. Vesta je univerzálna a možno ju prackami nastaviť podľa veľkosti a objemu postavy.

3. Pri strate vedomia drží vesta osobu v vzpriamenej a zvislej polohe. Ani bezvládna osoba nemôže z vesty vypadnúť.

4. Vesta umožňuje vertikálny transport vysilených a ranených osôb (s výnimkou zranení vyžadujúcich nosidlá).

5. Vesta umožňuje vykonávať rôzne práce, pozorovania a merania pri zavesení na lane.

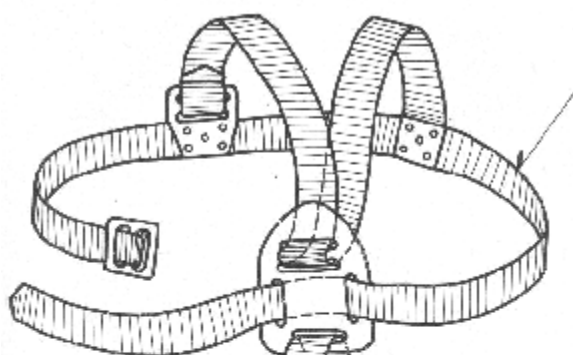
6. Polyamidové popruhy sa vlhkosťou nepredlžujú, sú odolné proti vplyvom jaskynného prostredia, odolávajú opotrebeniu a ne strácajú pevnosť.

Použitie

a) Obliekanie vesty

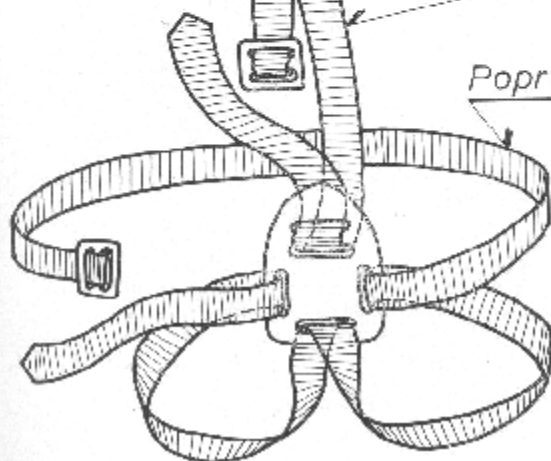
Vestu na seba navliekame kompletne zostavenú (viď obr. 4). Spô-

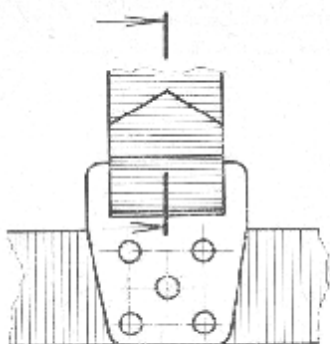
Popruh hrudného úväzku

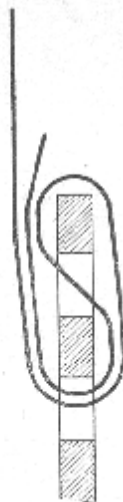
Spojovací popruh

Popruh sedačky

obr. 5a

obr. 5b

sob nasadenia najlepšie vysvetľuje obr. 1. Keď všetky popruhy dobre priliehajú na telo, prevlečieme konce popruhov prackami podľa obr. 5b. Tento spôsob spojenia je bezpečný a v žiadnom prípade nemôže dôjsť k nežiadúcemu uvoľneniu. Obdobne sú spojené popruhy hrudného úväzku na chrbte (viď obr. 5a).

b) Pripájanie na vestu

Zlanovaciú brzdu, istiace lano a pod. pripájame karabínou do pripojovacieho otvoru spony úväzku na prsiach.

c) Použitie vodiacej kladky

Nosné lano pri výstupe zapíname do vodiacej kladky. Najprv vy-skrutkujeme maticu o niekoľko závitov, zatlačíme na čelo matice a tým vysunieme čap, až je možné vyňať ho i s kladkou z drážok oboch uholníkov. Nosné lano vložíme medzi uholníky. Čap s kladkou založíme späť do drážok a tlakom na hlavu zasunieme čap do bajonetových otvorov. Po dotiahnutí matice je kladka spoľahlivo aretovaná a nemôže dôjsť k jej uvoľneniu.

d) Iné spôsoby použitia

Pretože popruhy a spony vesty sú spojené len prevliekaním, je možné jednotlivé diely použiť i v týchto kombináciách:

I. Hrudný úväzok so sponou úväzku (bez sedačky a spojovacieho popruhu) pri kratších výstupoch.

II. Samostatnú sedačku (so sponou sedačky) pri krátkom zstupe.

III. Popruh hrudného úväzku so sponou sedačky (t. j. bez vodiacej kladky) ako klasický úväzok pre bežné istenie (napr. pri výstupe po rebríku).

Bezpečnostné pokyny

1. Nasadzovanie vesty. najmä spôsob prevliekania popruhov prackami prevádzať podľa návodu uvedeného v odstavci „Obliekanie vesty“.

2. Čistenie, údržbu a skladovanie polyamidových popruhov prevádzať rovnakým spôsobom ako u polyamidových lán.

Výrobné pokyny

Polyamidové popruhy sa používajú ako bezpečnostné pásy do automobilov a predávajú ich predajne Rempo (1 m za 9 Kčs). V týchto predajniach zakúpite aj dvojdielne nity ČSN 02238707 (t – „nity do kože“). Konce popruhov zatavíte nad plameňom plynového variča. Otvory pre nity do popruhov nevysekávame ani neprepalujeme, ale pretlačíme špicatým predmetom. Vlákna popruhu tak nepatrne premiestnime, ale nepoškodíme.

Nity najlepšie zanitujeme stlačením vo zveráku s hladkými čelustami

Kompletná súprava pre zostup a výstup po lane

Jednotlivé pomôcky, ktoré tu boli popísané, tvoria súpravu a skladať ich do vaku rozmerov 170 X 90 X 290 mm a ušitého z pevnej koženky. Vak má pútku a v akcii ho nosíme navlečený na popruhu sedačky.

Súprava obsahuje:

Predmet	Počet	Váha kg
Zlaňovacia brzda	1	0,24
Samovýstupný strmeň s konzolou	1	0,54
Samovýstupný strmeň so stupačkou	1	0,40
Krížová vesta	1	0,81
Duralová, karabína s poistným zámkom	2	0,18
Vak	1	0,22
Náradie a náhradné diely v igelitovom sáčku:		
Ľahký duralový kľuč 10 – 17	2	
Čáp západky strmeňa s maticou	1	
Čáp poistky strmeňa s maticou	1	0,16
Pružine západky strmeňa	1	
Malá olejnička s olejom	1	
Pružine poistky strmeňa	1	
Celková váha súpravy		2,55 kg

— — —

V budúcom čísle Spravodaj SSS uvidíme ďalšie pokračovanie tohto seriálu. Opíšeme v ňom skladací stĺp.

Martin Sluka :

Čistenie priepasti Brázda v Slovenskom krase

Rok 1975 bol vyhlásený svetovou speleologickou úniou UIS za Medzinárodný rok ochrany jaskýň. V tomto roku sledujú jaskyniari so zvýšenou pozornosťou všetko okolo ochrany, čistoty a bezpečnosti našich jaskýň. Nad napĺňaním tohto významného kultúrno-spoločenského podujatia konkrétnymi činmi zamysleli sa niektorí jaskyniari v Prahe. Konštatovali, že zvýšená návštevnosť niektorých našich významných hĺbkových priepastí má za následok ich trvalé znečistenie odpadkami, konzervami, zvyškami technického výstroja, ktoré tu zanechali početné výpravy v minulých rokoch. Najmarkantnejším príkladom nahromadenia odpadkov je priepasť Brázda (Barzdaľáš) v Slovenskom krase na Silickej planine. Táto najhlbšia priepasť Československa lákala a láka stále veľa turistov, horolezcov a výkonných jaskyniarov, z ktorých nie každý zachováva zásady čistoty a hygieny v podzemných priestoroch. Preto na jednotlivých etážach Brázdy sa nezadržateľne hromadili hory odpadkov. Rozhodli sme sa teda vyčistiť priepasť Brázda od odpadkov.

Akcie vyčistenia priepasti podujali sa tieto organizácie: Speleokružok Niphargus pri II. ZO SZM Prírodovedeckej fakulty Karlovej univerzity, Krasová sekce TIS-u Praha, TJ Slávia Prírodné vedy, Skupina Cerberus pri oddiele krasovej turistiky TJ Zbrojovka Brno a to všetko v spolupráci so štábom hnutia Brontosaurus a redakciou mládežníckeho časopisu Mladý svet, ktorý z veľkej časti sa podieľali na poskytnutí hmotnej podpory pre uskutočnenie celej akcie.

Po predchádzajúcich prípravách a technickom vybavení vydali sa skupiny z Prahy a Brna, aby sa stretli pri priepasti na Silickej planine dňa 1.5. 1975. Akcia bola povolená Múzeom slovenského basu ako aj Správou CHKO Slovenský kras.

Ihneď po príchode začalo sa s priebehom akcie. Neskoropopoludní začala prvá, vystrojovacia skupina v počte 11 členov s montážou výstroja pre zostup. Na samotný zostup sa použili zlaňovacie brzdy typu Petzl, na výstup samovýstupné strmene typu Malpa a Jumar. Prvá skupina dosiahla dno Brázdy ešte pred polnocou toho istého dňa. Vystrojovacia skupina mala za úlohu pripraviť výstroj pre zostup po celej hĺbke priepasti a znovu vystúpiť potom na povrch. Služby na jednotlivých etážach

potom zhromaždili odpady a dali ich do vriec, ktoré sa vyťahovali na povrch. Druhá, likvidačná skupina mala potom za úlohu zostúpiť tiež na dno a na spätočnej ceste postupne vyniesť transportné vaky a odstrojiť za sebou priepasť. Zároveň prekontrolovali čistotu jednotlivých etáží. Táto druhá skupina v počte 14 členov nastúpila dňa 2. 5. 1975 v ranných hodinách a pracovala v priepasti nepretržite celý deň. Neskoro v noci sa započalo s výstupom na povrch, ktorý sa skončil až v ranných hodinách.

Odpady v priepasti tvorili najmä staré plechovky, konzervy, nádoby s farbou na meracie body, ďalej kusy igelitu, telefónne káble, sklenené fľaše a pod. V hĺbke -165 m v tzv. Horizontálnej chodbe sme našli rozliatu ortuť, ktorú zanechali veľmi nezodpovedne asi z posledného hlbkového merania priepasti. Výpary činili vzduch v tejto hĺbke spolu s obmedzenou ventiláciou skoro nedýchatelným a pri dlhšom pobyte veľmi nebezpečným. Túto ortuť sme tiež vyniesli na povrch. Celkové množstvo odpadkov vyťahnutých z priepasti a zhromaždených na povrchu bolo asi 2,5 m3.

Kusy dreva, či už napadané samovoľne, nahádzané alebo zanechané predchádzajúcimi výpravami, sme v priepasti nechali, pretože ich vyťahnutie z hlbších horizontov by bolo technicky a časové príliš náročné. Odvoz odpadkov od ústia priepasti prisľúbila Správa CHKO Slovenský kras.

Akcia prebehla bez akýchkoľvek ťažkostí vo veľmi dobrom kolektívnom ovzduší. Jaskyniari z rôznych častí spojili sa pri terénnej akcii a y vytvorili kus užitočnej a záslužnej práce.

Pre úplnosť uvedieme ešte zoznam osôb zúčastnených na tejto akcii. Za skupinu Niphargus Praha - F. Belar, A. Jančařík, L. Jech, M. Kebrt, J. Rybičková, M. Sluka, J. Valkovičová, A. Zelenka, za skupinu Krasová sekce Praha - RNDr. P. Hradecký, V. Janáček, S. Kácha, B. Koutecký, p. g. V. Lána, p. g. V. Lysenko, promo mat. P. Nosek, O. Pospíšil, Z. Rerábek, J. Schwarzer, MUDr. Voťoček, za skupinu Cerberus Brno - M. Čáslavský, J. Dedina, Z. Jelínek, K. Kačmařík, H. Vodová, L. Seiti, E. Tischer.

— — —

Naša poznámka

Pre upresnenie čistenia priepasti Brázda je nutné poznamenať, že na veľké množstvo odpadov, zanechaných nezodpovednými návštevníkmi v priepasti Brázda a Diviačej priepasti na Plešivskej planine sme už niekoľkokrát poukazovali v minulosti. Ešte

však nikdy nedošlo k tak dobre organizovanej akcii, akou bola táto a ktorá vytvorila v priepasti Brázda prijateľnejšie pomery. Význam tejto akcie nezastiera ani skutočnosť, že krátko predtým vinou zlej koordinácie prieskumných prác v Slovenskom krase, dňa 13. 4. 1974 zostúpila do priepasti za účelom čistenia hornej :partie aj 10-členná skupina zo Speleokrúžku pri T-klube Vysokej školy technickej v Košiciach. Táto skupina zatiaľ len spolupracuje s rožňavskou oblastnou skupinou, ale v krátkej dobe budú ako riadni členovia SSS jej sekciou. Škoda, že z dôvodu neinformovanosti v rožňavskej skupine zostúpili mladí košickí jaskyniari do priepasti skôr a nemohli sa spojiť so spomenutou, veľmi dobre organizovanou akciou. Boli by určite zapadli do kolektívu a pracovnej činnosti. Zostup košických jaskyniarov však rozhodne nebol .zámerným činom, ich skorší termín zostupu možno pripísať len náhode a vzájomnej neinformovanosti.

Redakcia

O speleologickej výstave vo Zvolene

Oblasťná skupina SSS č. 14 vo Zvolene pripravila a vyinštalovala zaujímavú speleologickú výstavku s názvom „Za svetlom karbidky“. Účelom výstavy bolo popularizovať medzi najširšími vrstvami obyvateľstva myšlienky a poslanie speleológie prostredníctvom činnosti a úspechov zvolenskej oblastnej skupiny SSS.

V expozícii boli panely všeobecného charakteru o jaskyniach a jaskyniarstve na Slovensku, na ďalších paneloch potom konkrétna činnosť, výsledky, objavy a expedície zvolenskej skupiny. Vo vitríne boli vystavené lezecké pomôcky, meračské náradia, z odborného hľadiska vystavené speleologické publikácie, archeologické a paleontologické nálezy. Nechýbali ani ukážky sintrovej výzdoby. Vystavené boli aj pracovné exponáty, ako oblečenie, druhy rebríkov, stany a vrátok.

Výstava bola slávnostne otvorená dňa 15. 4. 1975 v budove Okresného vlastivedného múzea vo Zvolene a trvala mesiac. Na usporiadaní výstavy sa podieľali okrem zvolenskej oblastnej skupiny aj Okresné vlastivedné múzeum a Okresné osvetové stredisko. Výstavu navštívilo priebehu jedného mesiaca takmer 1000 návštevníkov.

Slávnostné otvorenie uskutočnil predseda SSS - RUDr. Dušan Kubíny. Jeho otvárací prejav:

Vážení prítomní!

Slovenská speleológia zaznamenáva v posledných rokoch veľmi prudký rozvoj takmer vo všetkých jej tematických oblastiach. Dôkazom toho je aj táto výstavka, ktorú s nadšením pripravila a vyinštalovala zvolenská skupina jaskyniarov, organizovaných v Slovenskej speleologickej spoločnosti, v spolupráci s Okresným vlastivedným múzeom vo Zvolene a Okresným osvetovým strediskom.

Činnosť tejto skupiny ako aj činnosť SSS je spojená s podporou a poslaním celej našej socialistickej spoločnosti, základy ktorej boli vytvorené pred 30 rokmi víťazstvom nad nemeckým fašizmom.

Naša socialistická spoločnosť poskytuje pre Spoločnosť značné prostriedky zo spoločnej pokladnice. Tieto však musia byť úmerné ekonomickému potenciálu štátu. Preto s vďakou hodnotíme a prijímame pomoc, ktorú naši výkonní jaskyniari dostávajú alebo dostanú od rôznych organizácií alebo inštitúcií.

Táto výstava veľmi výrazne hovorí o veľkej láske a nadšení zvo-

lenských jaskyniarov. ktoré ich inšpirovali pri objavovaní a prieskume krasových javov a jaskýň. Smelo ich môžeme označiť za jaskyniarskych priekopníkov v určitých oblastiach jaskyniarskej činnosti.

Veľmi iniciatívne pracujú nielen v objavovaní a prieskume jaskýň najmä vo vysokohorských terénoch Nízkych a Západných Tatier. ale aj v iných častiach Slovenska a na expedíciách v zahraničí. napríklad v Poľsku, Taliansku, kde zvolenský jaskyniari zaznamenali výrazné úspechy.

Iniciatíva zvolenských jaskyniarov prejavuje sa aj pri zavádzaní novej lezeckej techniky do praxe, ba aj vynachádzaním nových originálnych prvkov v technických pomôckach.

Skupina vlastní aj niekoľko hĺbkových rekordov v jaskyniach. Vedúci skupiny Petr Hipman je držiteľom medailí a cien v medzinárodnej speleo-fotografii.

Ku všetkému srdečne gratulujeme a prajeme im veľa výrazných úspechov!

— — —

Táto vydarená výstava poukázala na iniciatívu a správny smer v niektorých oblasných skupinách. na presadenie spoločenskej funkcie svetového pôsobenia našej Slovenskej speleologickej spoločnosti

Zmena adries vedúcich oblastných skupín

V uplynulom období došlo k niekoľkým zmenám adresy vedúcich oblastných skupín. Ide o tieto zmeny:

Oblastná skupina č. 2 Spišská Nová Ves
Ing. Ján Tulis
052 01 Spišská Nová Ves
Sarišská 31

Oblastná skupina č. 14 Zvolen
Petr Hipman
Obrancov mieru 19
962 12 Detva - Sídliisko
okr. Zvolen

Oblastná skupina č. 26 Hlohovec
Prom. fyzik Pavol Pestún
920 01 Hlohovec
Továrenská 11

Novým vedúcim oblastnej skupiny č. 1 Košice -Jasov sa stal:
Eugen Hirko
044 23 Jasov č. 132
okr. Košice – vidiek
Doterajší vedúci skupiny Gabriel Székely vykonáva funkciu tajomníka skupiny.

Novým vedúcim oblastnej skupiny č. 27 sa stal:
Karol Kellner
951 96 Jedľové Kostolany č. 268
okr. Nitra
Tým sa presunulo sídlo tejto oblastnej skupiny zo Zlatých Moraviec do Jedľových Kostolian.
Prosíme, aby ste v prípadnej korešpondencii s týmito skupinami používali v budúcnosti uvedené nové adresy.

Nové oblastné skupiny SSS

Členskú základňu SSS rozšírili ďalší záujemci o dobrovoľnú jaskyniarsku činnosť. Predsedníctvo SSS prerokovalo a schválilo v uplynulom období vytvorenie 5 nových oblastných skupín.

Oblastná skupina č. 28 bola vytvorená v Rimavskej Sobote, ktorá doposiaľ existovala ako podskupina tisoveckej oblastnej skupiny. Vedúcim sa stal:

Jozef G a á l

979 01 Rimavská Sobota

Svätoplukova 36

Ručiteľom skupiny je Ing. Kámen

Ďalšia oblastná skupina dostala číslo 29 a za svoje sídlo si zvolila Nitru. Vedúcim skupiny sa stal:

Tibor K u ž e l

949 01 Nitra

Párovská 204

Ručiteľom skupiny je PhDr. Juraj Bárta.

Nová oblastná skupina č. 30 vznikla aj v obci Chtelnica, ktorá dosiaľ figurovala ako podskupina Dolných Orešian. Vedúcim novo-vozalozenej skupiny sa stal:

Viliam Tahotný

92205 Chtelnica

okr. Trenčín

Ďalšia skupina pod č. 31 vznikla tiež osamostatnením bývalej podskupiny. Ide o jaskyniarov z Plaveckého Podhradia, ktorí predtým boli evidovaní ako bratislavská podskupina. Vedúcim novej skupiny sa stal:

Miroslav Stašík

906 36 Plavecké Podhradie

A konečne poslednú z novovytvorených oblastných skupín tvoria jaskyniari s č. 32 z Trenčína. Vedúcim novej skupiny sa stal:

Ján Šťastný

911 00 Trenčín

Hodžova 26

Vítame medzi nami nových jaskyniarov a želáme im veľa krásnych chvíľ a pracovných úspechov vo veľkej rodine jaskyniarov!

Redakcia

I. Medzinárodná fotografická súťaž rakúskych jaskyniarov 1977

Z príležitosti 25. výročia založenia Landesvereinu pre jaskyniarstvo vo Wörgl v Tirolsku, usporiada sa medzinárodná fotografická súťaž so speleologickou tematikou.

Námet súťaže

Výskum jaskýň, sprístupňovanie jaskýň, zábery z jaskýň (ľadové a kvapľové útvary, minerálie, netopiere atď), turisticky sprístupnené jaskyne.

Podmienky súťaže

Súťaže sa môže zúčastniť každý z Rakúska aj z cudziny. Podmienkou je však, aby účastník nebol fotografom z povolania a aby bol členom nejakej jaskyniarskej spoločnosti, spolku, klubu alebo inštitúcie, ktorá sa vo svojej činnosti určitým spôsobom dotýka jaskyniarskej problematiky. Zúčastniť sa môžu aj majitelia jaskýň, zamestnanci a sprievodcovia sprístupnených jaskýň.

Kategórie záberov

zábery môžu byť zaslané v štyroch kategóriách:

- a) farebné diapozitív 16 X 6 cm - zasielať zarámované,
- b) farebné diapozitív 24 X 36 mm
- c) farebné fotografie 18 X 24 alebo 20 X 20 cm
- d) čiernobiele fotografie 18 X 24 cm vysoko lesklé

Zábery nesmú byť kópie z iných fotografií. Jeden účastník môže z každej kategórie zaslať až 5 kusov. Zaslané fotografie a diapozitívy nesmú byť dosiaľ uverejnené.

Označenie záberov

Každý účastník si zvolí ľubovoľné šesťmiestne poznávacie číslo, ktoré uvedie na zadnej strane každého záberu. Taktiež 'la prihláške a na čistej zalepenej (!) obálke, v ktorej je prihláška. Zalepená obálka sa pripojí k záberom. Podľa možnosti požadujeme uviesť technické dáta záberov a filmov (Kodak, Agfa atď). Fareb-

né diapozitívy musia byť na hornom okraji rámika označené tým istým šesťmiestnym číslom. U diapozitívov musí sa uviesť za poznávacím číslom šikmá čiara a poradové číslo záberu - napr. 759328/1. Tie isté čísla sa potom musia vyznačiť aj na prihláške spolu s krátkym popisom záberu. Tento krátky popis sa musí urobiť aj u fotografií.

V záujme naozaj objektívneho posúdenia všetkých zaslaných záberov meno odosielateľa sa uvedie len na prihláške.

Termín odoslania

Fotografie alebo diapozitívy treba odoslať najneskôr do 1. marca 1977 v bezpečnom balení (!) spolu so zalepenou prihláškou na nasledujúcu adresu:

LANDESVEREIN FÜR HOHLENKUNDE IN TIROL
do rúk pána Viktora Buchela
Wildschönauer Strasse 60
A-6300 Wörgl
Rakúsko - Tirol

Vyhodnotenie súťaže

Pre účasť na tejto medzinárodnej súťaži nie je stanovený žiadny poplatok, len účastníci musia dodržať uvedené podmienky. Porota pozostáva z jedného fotografa z povolania a dvoch členov Landesvereilnu pre jaskyniarstvo v Tirolsku, ktorí sa súťaže nezúčastnia.

Vypísané ceny

Pre súťaž sú vypísané tieto ceny:

- pre každú z uvedených kategórií jedna zlatá, strieborná a bronzová medaila.

- od 1. po 10. ohodnotenie v každej kategórii obdrží diplom ako aj množstvo cenných čestných a vecných odmienní. Každý účastník, ktorý neobdržal cenu, dostane pamätný diplom.

Zaslané fotografie prechádzajú do vlastníctva Landesvereilnu für Höhlenkunde v Tirolsku. Diapozitívy však budú účastníkom vrátené. Rozdeľovanie cien a prémie sa uskutoční z príležitosti slávnostného večera Valného zhromaždenia spolku rakúskych jaskyniarov v piatok 12. augusta 1977 vo Wörgl. Účastníkom súťaže, ktorí sa nemôžu zúčastniť tohto slávnostného podujatia, budú ceny a dip-

lomy zaslané. Z odmenených záberov sa zhotoví malá výstavka a budú v rámci Valného zhromaždenia vystavené. Farebné diazpozitívy sa budú pri tej príležitosti premietat'. V prípade záujmu sa zapožičia výstava iným speleologickým organizáciám a spoločnostiam pre výstavné účely.

Ďalšie informácie a prihlášky pre účastníkov je možné si vyžiadať na vyššie uvedenej adrese alebo na adrese:

VERBAND ÖSTERREICHISCHER HÖHLENFORSCHER

Obere Donaustrasse 99/71/3

A - 1020 Wien

Rakúsko

Materiály žiadame zaslať doporučené!

Wörgl, január 1975

Mnoho zdaru!

Za Petrom Ošustom

Dňa 19. apríla 1975 ukončila svoju cestu I. Slovenská speleologicko-potápačská expedícia India '75 na ceste medzi Teheránom a Kaspickým morom v Iráne tragickou autohaváriou. V troskách expedičného vozidla zahynuli promováný matematik Pavel Kožuch a Peter Ošust.

V Petrovi Ošustovi Slovenská speleologická spoločnosť navždy stráca svojho mladého, ale dlhoročného a obetavého člena. Peter Ošust bol jedným zo zakladateľov speleopotápačskej skupiny Aquaspael.

Narodil sa 5. apríla 1948 v Košiciach. Už počas štúdia na Strednej všeobecno-vzdelávacej škole sa s mimoriadnym elánom venoval športovému potápaniu v rámci Zväzarmu. Pomerne skoro dosiahol najvyššie kvalifikačné stupne. V roku 1968 ho veľmi zaujal speleologický výskum. Svoje potápačské vedomosti začal uplatňovať pri prekonávaní vodných sífónov v jaskyniach. V roku 1970 stal sa riadnym členom Slovenskej speleologickej spoločnosti a v jej rámci za omci priateľov začal budovať špecializovanú speleopotápačskú skupinu Aquaspael, ktorá bola zameraná výlučne na prieskum vodou zatopených jaskynných priestorov.

Peter Ošust venoval pozornosť najmä praktickej prieskumnej speleológii a zameriaval sa na riešenie ťažko prístupných jaskynných systémov. Svoju činnosť vykonával so zápalom a s príkladnou obetavosťou. Nezištné priateľstvo preukazoval pri každej príležitosti, v mnohých rozhodujúcich okamihoch, charakteristických pre speleopotápanie. Mnohokrát pomáhal pri záchrane ľudských životov alebo pri pátraní po nezvestných utopencoch.

Svojou činnosťou prispel k vyriešeniu mnohých problémov speleologického výskumu. Pripomeňme si okrem mnohých menších či väčších a veľa rás opakovaných speleopotápačských akcií jeho najvýznamnejšie objavy:

8. júna 1968 v jaskyni Zlatá diera v Slovenskom raji prekonal sífón dlhý 72 m. Objavil tak riečisko dlhé 425 m končiace sa ďalším sífónom.

24. februára 1973 podplávaním sífónu v jaskyni Bobačka v Muránskom krase objavil krásnu kvapľovú jaskyňu s tromi horizontmi, ktorých dĺžka hlavných chodieb presahuje 850 m.

24. marca 1973 v turistickom centre Vrátnej doliny podplávaním I. sífónu vyvieračky Nad Vodopádom potvrdil predpoklady terčovských jaskyniarov o možnosti existencie rozsiahlejšieho jaskynného systému.

16. septembra 1973 v rámci exkurzného programu 6. medzinárodného speleologického kongresu v Olomouci ako prvý podplával a zmapoval prítokový sífón dlhý 75 m jaskyne 13-C pri Holštýne v Moravskom krase.

2. februára 1974 po 15-ročnom úsilí viacerých speleológov podplával úzky sífón mohutnej vyvieračky T eplica v Tisoveckom krase. Bola tak objavená 870 m dlhá úvodná časť rozsiahleho jaskynného systému krasovej planiny Suché doly.

1. apríla 1974 podplávaním veľkého sífónu v Brestovskej jaskyni v Oravskom krase dosiahol slovenský rekord v dĺžkovom preniku. Preskúmal sífón dlhý 185 m v hĺbke 12 - 23 m.

Aj napriek mnohým speleopotápačským akciám nikdy nezabudol teoreticky a prakticky pripravovať mladých ľudí na speleologický prieskum, pestovať v nich lásku k prírode a neobjaveným podzemným krásam.

Peter Ošust zahynul speleopotápačskej expedícii, ktorá si dala za hlavný cieľ priblížiť členom Slovenskej speleologickej spoločnosti a návštevní m Múzea slovenského krasu v Liptovskom Mikuláši tropický kras s indického subkontinentu. Do poslednej chvíle svojho života bol presvedčený, že pre slovenskú speleológiu výsledky expedície budú veľkým prínosom. Tragická autohavária však prežala všetky jeho predsavzatia, ideály, jeho krátky, mladý a krásny život.

Češ' jeho pamiatke !

Ing. Tibor Sasvári
Vedúci speleopotápačskej skupiny –
Aquaspel

Významný medzník v prieskume Moravského krasu

Dňa 15. apríla 1975 došlo v Moravskom krase k udalosti, ktorou sa splnil dávny sen mnohých generácií moravských speleológov. Potápačom brnianskeho Trygon klubu sa po prvý raz podarilo preniknúť sifónom z Amatérskej jaskyne do výveru Punkvy na dne Macochy. K systematickému prieskumu spojovacích kanálov došlo po veľkolepých objavoch v Amatérskej jaskyni, ktorou tiež preteká voda podzemnej riečky Punkva. O týchto objavoch z roku 1972.

a o tragických udalostiach pri povodni roku 1970 sme už niekoľkokrát písali v Spravodaji SSS. V súčasnej dobe obnovil hlavný odborný koordinátor prieskumných prác Amatérskej jaskyne - Geografický ústav ČSAV v Brne v spolupráci s potápačmi Trygon klubu z Brna rozsiahle objaviteľské práce. Ich úsilie bolo korunované úspechom dňa 15. apríla 1975, kedy skupina štyroch potápačov prvýkrát sa vynorila z Amatérskej jaskyne na dne priepasti Macocha.

Od koncovej chodby v Amatérskej jaskyni až po výver Punkvy na dne priepasti museli prekonať potápači vzdialenosť 400 m za neobyčajne ťažkých podmienok. Niekedy pracovali v úzkych chodbách zatopených až 20 m vodnou hladinou prúdiacej vody. Viditeľnosť vo vode často neprekročila pol metra. O preniknutie cez tento zložitý systém sifónu sa márne pokúšali moravskí speleológovia už od roku 1935.

Tento rozhodujúci krok v storočnej histórii výskumu Punkvy dáva reálne perspektívy objavu ďalších jaskynných systémov v oblasti tzv. ostrovských a vilémovických vôd.

Starodávni umelci Sibíre v jaskyniach

S úspechom sa skončila prvá zimná archeologická expedícia Ústavu histórie Sibírskeho oddelenia Akadémie vied ZSSR, ktorá skúmala jaskyne a skalné kresby na brehoch rieky Uda v Irkutskej oblasti. Objavili a zdokumentovali množstvo kresieb, ktoré tu vytvorili starodávni umelci Sibíre v rôznych obdobiach. Ku skalám sa dobývali cez ľadovú bariéru v zimných mesiacoch. ináč v dobe povodní celé okolie je zaliate vodou. Vo výskume skalných kresieb sa bude pokračovať, ale táborisko a petroglyfy zo staršej

doby kamennej budú veľkým prínosom pre objasnenie archeologických otázok tejto časti Sibíre.

Pieskovcové jaskyne v Durynskom lese

Pred nedávnom obnovili v NDR po dlhšej prestávke turistickú prevádzku v unikátnych jaskyniach, vybudovaných v netradičnej hornine - v pieskovci. Ide o tzv. Rozprávkovú jaskyňu, ktorá sa nachádza v oblasti Durynského lesa (Thuringen Wald) blízko Meiningu v kraji Suhl. Jaskyňa je na svoj pôvod rozsiahla, má rozlohu až 65000 m² a vytvára spleť systém chodieb. Vytvorila sa v pieskovci erozívnu a evorznou činnosťou pretekajúcej vody, stabilitu chodieb zabezpečuje 2500, prirodzenou cestou vytvorených stĺpov, po celej dĺžke jaskyne.

Nové jaskynné kresby v Indii

V niekoľkých jaskyniach poblíž mesta Čitrakúte v indickom štáte Madhjaprés objavili odborníci rozsiahle plochy skalných kresieb. V prevážnej väčšine zobrazujú tieto jaskyne a skalné kresby výjavy z lovu a vojnových období a rituálnych tancov. Podľa slov odborníkov pochádzajú tieto kresby až zo štvrtého tisícročia pred letopočtom a preto dokazujú nový pozljetok, že tu bola skôr staršia civilizácia, než ako sa predtým uvažovalo - v povodí rieky Indu. V jaskyniach začali rozsiahle archeologické prieskumné práce, ale už teraz je zrejmé, že skalné kresby v Čitrakúte sú jedným z najdôležitejších objavov, ktoré pomôžu osvetliť rozvoj dávnych civilizácií v Indii.

M. E.

Prírastky speleologickej knižnice MSK

február - jún 1975

ČSSR

Materiály z III. celoslovenskej geologickej konferencie - II. časť Archeologické rozhledy, č. 1, 2, 3/1975

Lidé a Zeme, č. 2, 3, 4, S, 6/1975

Prírodné vedy - Geografia 1, 2

Vestník ÚÚG, č. 1, 2, 3/1975

Sborník Čsl. společnosti zemepisné, Č. 1,2/1975

Ochrana prírody, č. 7, 8, 9, 10/1974

Časopis pro mineralogii a geologii, Č. 1/1975

Krásy Slovenska, č. 3, 4, 5, 6, 7/1975

Slovenská archeológia, Č. 2/1974

Pamiatky - Príroda, č. 6/1974

Geologický pruzkum, Č. 1, 2, 3, 4/1975

Hornická príručka (Neset, K.) - III. diel

Novinky sov. literatúry, č. 26, 27/75

Geodetický a kartografický prehľad, č. 1, 2,3, 4/1975

Acta geobiologica, č. 5, 6/1975

Západné Karpaty - Sériá: Mineralógia, petrografia, geochemia a ložiská I. Príroda a spoločnosť, Č. 3, 4, S, 6,7, 8, 10/1975

Geografický časopis č. 1, 2/1975

Kukal, Zd.: Vznik pevnín a oceánu

Papík, Ml.: Náčrty vo vyučovaní zemepisu

Kunský, J.: Československo - fyzicko zemepisné

Metódy ydrologického výskumu, I. a II. diel

Jarkovs ý, J.: Základy geochemie a chemických prvkov

Babčan, J.: Základy fyzikálnej geochemie a minerogenetických procesov, I. časť

Klíma Tatier

ANGLIA

Current Titles in Speleology 1974

BULHARSKO

Príroda, Č. 1, 2/1975

Problémí na geografiata, Č. 1/1974

FRANCIA

Spélunca, Č. 3, 4/1974, Č. 1,2/1975 Supplément a Spelunca, Č. 17/1975

Spéléologie, Č. 83, 85/1975

JUHOSLÁVIA

Glasnik Prirodnočkog muzejo u Beogradu - Knjiga 29/1974

Sajkaška - Priroda kraja
Naše jame, č. 16/1974
Speleolog. 1972, 1973
Acta carsologica. VI/1974

MAĎARSKO

Földrajzi Közlemények. č. 2/1974
Frogmenta mineralogica .et paleontologica. č. 5/1974

NDR

Der Höhlenforscher. č. 1/1975, 2/1975
Exkursionsführer
Archiv für Naturschutz und Landschaftsforschung. č. 3-4/1974 Zoologische
Abhandlungen. č. 33/1974-75
Entomologische Abhandlungen. č. 40/1974
Neue Museumskunde. č. 1. 2/1975

NSR

Natur und Museum. č. 2, 3, 4. 5, 6. 7/1975
Natur und Heimat, č. 1,2/1975
Beiträge zur Höhlen.- und Karstkunde in Südwestdeutschland,
č. 6/1974
Abhandlungen und Berichte des Deutschen Museums. č. I, 2/1974

POLSKO

Proce geograficzne, č. 37, 38/1974
Rocznik Polskiego Towarzystwa geologicznego. č. 4/1974, č. 1/1975
Proce Muzeum Ziemi. č. 22/1974. 24/1975
Przegląd geograficzny, č. 4/1974. č. 1/1975
Przyroda białostocka i jej ochrona
Katalog zbiorów geologicznych Instytutu Geologicznego - Paleozoik, Kenozoik.
Zagraniczne
Sayssé-Tobiczyk. K.: Parki narodowe w Polsce "
Studium geograficzne przyrodnicze i ekonomiczne Województwa Gdańskiego
Bartkowski, T.: Ochrona zasobów przyrody i zagospodarowanie środowiska geo-
graficznego
Powietrze - woda - gleba
Mikrobiologia

PORTUGALSKO

Boletim de Museo e Laboratório Mineralógico e Geológico da Faculdade de
Ciencias. č. 1/1974

RAKÚSKO

Vereinsmitteilungen. č. 1/1975
UIS-Bulletin, č. 2/1974
Die Höhle. č. 3-4/1974

RUMUNSKO

Ocotirea naturii, č. 1/1974

Studii chimie - Radiometrie - Preparaia minereurilor, Serie B, č. 49 .Studiul geologic si petrografic al bazinului superior al Crişului Negru Studiul mineralogic, petrografic si geochemic, Serie I, č. 9

ŠPANIJSKO

Comunicaciones sobre el carst en la Provincia de Murcia, č. 1/1972-1973

ŠVAJČIARSKO

Bernasconi, R.: 1/ deposito chimico del carbonato de calcio in relazione con il fenomeno delle stillisidio – Separát

Bernasconi, R.: l'évolution physico-chimique du mondmilch - Separát

Bernasconi, R.: Die Lampen - Moosflora der Beatushöhle und deren Vergleich mit anderen europäischen Höhlen - Separát

Bernasconi, R.: IJber sine Bythiospeum-Riesenflora aus Frankreich-Separát

Bernasconi, R.: Sur la présence de ptérines dans les insectes cavernicoles -Separát

Bernasconi, R.: Pigmentierung von Antrocharis Ouerilhaci und anderen Trog lobi"nten Käfern - Separát

Bernasconi R.: Les Hydrobiidae cavernicoles de Suisse et desrégions limi" troph s - Apercu historique et distribution zoogéographique - Separát

Bernasconi, R.: Les Hydrobiidae cavernicoles de Suisse et des régions li mi troph s - II. distribution zoogéographique et limite septentrionale de la zone á Bythiospeum - Separát

Bernasconi, R.: Les Hydrobiidae cavernicoles de Suisse et des régions limitrophes – III. essai de révision des Bythiospeum Bourguignat – Separát

Bernasconi, R.:Nota sui giacimento de epsomite di Tana di V. Serrata - Seperál
Revue Suisse de Zoologie - Fasc, 81, Č. I, 2, 4/1974

Z S S R

Osnovi litologii morskich otloženij i geologii morskich rossipej

Geologija poiski i rozvadka nerudnych poleznych iskopajemych

Zapiski Leningrad. ordena Lenina - Geofizičeskije melody izučenja geologi českogo stroenja vostočnoj časti Balstiskogo ščita

Čikišev, A. G.: Geografičeskije uslovja rozvitia karsta

Zueva, V. 1.: - Rosendorn, T. P.: Učebnoe posobje po angliskom jazyka dia studentov - geografov.

USA

Monroe, W.: Pavements of Dri pstone On Isla de Mona, Puerta Rico - Separát

The NSS News, Č. 1, 2, 3, 4/1975

Natural History, Č. I, 2,3,4/1975

The NSS Bulletin, Č. I, 2/1975

International Journal of Speleology, Č. 2/1974

VENEZUELA

- Urbani, F.: Epsomita y hexahidrita en cuevas venezolanas -, Separát
Urbani, F.: Venezuelan Caves in non-carbonate rocks: a new field in karst research - Separát
Szczurban, E.-Urbani, F.: Carsos in Venezuela. Parte 4: Formas carsicas en arsenicas precambrias del territorio federal Amazonas y Estado Bolivar Separát
Urbani, F.: Lista de las cuevas mas largas y mas profundas de Venezuela Separát
El Guacharo, č. 1/1974
Bulletin de la Sociedad venezolana de Espeleologia, č. 1/1974
Urbani F.: Comentarios sobre ..La Cueva Walter Dupuy" - Separát
Urbani, F.: Formas carsicas en depósitos de hierro residual, Edo, Bolivar - Separát
Urbani, F.: Mineralogia de Espeleotemas Venezolanas - Separát

JAPONSKO

- Bulletin of the National Science Museum, č. 4/1974

AUSTRÁLIA

- Records of the South Australian Museum, č. 1-4/1974
ASF Newsletter, č. 59-62/1973, č. 63-64/1974

NOVÝ ZÉLAND

- New Zealand Speleological Bulletin, č. 88, 89/1973

Obsah

Redakcia	Úvod.	3
Ing. Marcel Lalkovič	Činnosť Slovenskej speleologickej spoločnosti za rok 1974.	4
Petr Hipman	Technické pomôcky na prekonávanie vertikálnych úsekov v jaskyniach.	15
Martin Sluka	Čistenie priepasti Brázda v Slovenskom krase.	27
Redakcia	O speleologickej výstave vo Zvolene	30
Redakcia	Zmena adries vedúcich oblastných skupín.	32
Redakcia	Nové oblastné skupiny SSS.	33
Redakcia	I. medzinárodná fotografická súťaž rakúskych jaskyniarov 1977	34
Ing. Tibor Sasvári	Za Petrom Ošustom.	37
M. E.	Aktuality.	39
E. Droppová	Prírastky speleologickej knižnice MSK. . .	41

SPRAVODAJ

Slovenskej speleologickej spoločnosti
č. 2/1975

Vydalo Múzeum slovenského krasu, Liptovský Mikuláš ,v rámci vnútroústavných informácií pre spolupracovníkov OJ náklade 700 kusov.

Tlač: Tlačiarne SNP Liptovský Mikuláš

Autentickú elektronickú sadzbu vyhotovila V. Straková v r. 2016